

Brief aan schoolbestuur

Op dit moment is de invulling van het Sinterklaasfeest met de lieve Zwarte Piet wellicht helemaal geen issue bij u op school en wordt het dat ook niet. In dat geval kunt u deze lange informatieve mail gewoon opzij leggen. Maar als er twijfel is over de invulling van de Sinterklaasviering bij u op de sch(o)ol(en), dan kan deze mail voor u van grote waarde zijn. Deze mail verzenden wij vanwege een besluit van een aantal schoolbesturen in het land over dit onderwerp, waarbij zij de wil van ouders en leerkrachten, alsmede directieleden hebben genegeerd.

Zelf zijn wij gepassioneerde Sinterklaas en Zwarte Piet vertolkers die u op deze wijze iets meer informatie willen geven bij vraagstukken waar ook u mogelijk mee worstelt aangaande de problematiek rond Zwarte Piet. Kortom, het is puur en alleen bedoeld als een goedbedoelde steun bij toekomstige besluitvorming op dit gebied. Waarbij wij slechts een zuivere intentie hebben om u te helpen dat besluit weloverwogen te maken en niet 'blind' mee te gaan in alle onjuiste en 'gekleurde' mediaberichtgevingen, alsof Zwarte Piet werkelijk snel aan het veranderen is of dat dit een verplichting zou zijn. Of dat alle genoemde stereotypingen als in de media vaak benoemd, als ook door sommige schoolbesturen zo wordt aangehaald, bijvoorbeeld werkelijk discriminatoir zouden zijn.

Deze eenmalige mail, met feitelijk dus slechts een vriendelijk verzoek, zenden wij aan alle directieleden van de basisscholen in Nederland, alsmede aan het bestuur waar de scholen onder vallen. Echter verzoeken wij u vriendelijk om deze mail waar mogelijk door te zenden aan de leden van de ouderraad en medezeggenschapsraad van uw school, alsmede aan al uw teamleden individueel. Deze informatie gaat ook hen aan. Om iedereen te bereiken, vooral ook de ouders, zullen wij deze mail voor iedereen zichtbaar plaatsen op onze diverse Facebookpagina's en website.

Beste schoolbestuurders, directieleden, onderwijsteams, ouderraden, medezeggenschapsraden en ouders,

Als 'hoeders' van onze oerhollandse en mooie traditie 'Het Sinterklaasfeest' (doordat wij als stichting dit feest op de Nationale lijst van Cultureel Immaterieel erfgoed hebben geplaatst), hebben wij met grote schrik kennisgenomen van de keuze van enkele schoolbestuurders van basisscholen in het land, om zonder overleg met de ouders, schooldirectie en/of teamleden het besluit te nemen om de lieve Zwarte Piet in een aantal jaren aan te willen passen vanwege vermeende negatieve stereotypingen van de zwarte mens. Een trend die vorig jaar ook al werd ingezet door de NTR via het Sinterklaasjournaal.

Typeringen overigens, waar de overgrote meerderheid aan Zwarte-Pieten-vertolkers al jaren niet meer aan voldoen, indien zij terecht worden benoemd (zoals overdreven groot geschminkte lippen of Surinaamse krompraat). Of typeringen die zeer discutabel zijn (rode lippen of een "dom" karakter). Mochten de Zwarte Pieten bij u op school niet voldoen aan het tegenwoordige beeld zoals de overgrote meerderheid van Zwarte Pieten vertolkers de figuur neerzetten, kunt u daar natuurlijk met elkaar over nadenken. Zo hebben de meeste vertolkers dus rode lippen binnen de eigen lipgrenzen, praten geen krompraat, hebben geen kroeshaar maar een grovere krul. Een gelijkheid tussen Sint en de Zwarte Pieten is er ook al lange tijd. Zwarte Piet is daarbij ook niet per se dom. Als hij dat is, gebeurt het als dat dit gangbaar is in het spel van dit kindertheater, zoals je dat ook ziet bij het spel van poppenkastkarakters. Een komische tegenstelling vaak tussen meerdere spelfiguren. Daar is en wordt niets negatiefs mee bedoeld en is ook geen persiflage van de zwarte mens, zoals nu soms onterecht wordt beweerd. Een vergelijking die wij hoe dan ook vreemd vinden, aangezien de zwarte mens natuurlijk helemaal niet dom is!

Deze schoolbesturen beroepen zich hierbij op een uitspraak van het College voor de Rechten van de Mens. Daarbij zijn zij van mening dat ze die uitspraak niet mogen negeren. Dat op zichzelf is al heel

vreemd, aangezien zelfs de overheid zich niet wil en mag bemoeien met het volksfeest en de betreffende uitspraak slechts als een advies zien. Evenals de uitspraak van de VN op dit gebied. Ook de overheid is namelijk van mening dat dit iets is waar bestuurders van weg moeten blijven. Als er aanpassingen worden gedaan aan een traditie, moet dat altijd van onderop uit de maatschappij komen en in de tijd der geleidelijkheid evolueren. Het is een feest van het volk en niet van bestuurders, zodat zij dat niet verplicht mogen forceren en/of opdringen. Hetzelfde geldt voor een publieke omroep als de NTR. Het feit dat de betreffende bestuurders de scholen in een aantal jaren de vrijheid geven hoe zij veranderingen mogen doorzetten, als ze maar verplicht ieder jaar iets aanpassen aan de vermeende negatieve stereotypingen (inclusief de zwarte kleur), doet daar niets aan af. Het kan natuurlijk geen kwaad om over dit onderwerp te praten. Maar het is van groot belang dat ouders, directieleden en leerkrachten daar wel in betrokken worden.

Het ergste van alles is haast wel dat deze besturen blijkbaar 'blind' meegaan in de uitspraak van het College voor de Rechten van de Mens dat de kleur van Zwarte Piet ook werkelijk een negatieve stereotypering zou zijn van de zwarte mens. Daaruit maken wij op dat deze enkele heren en/of dames van het College, als ook de betreffende schoolbesturen, zich nimmer echt goed verdiept hebben in wie Zwarte Piet nu eigenlijk is en waar onder andere de zwarte kleur vandaan komt. Wat echter zeker niet waar is, is dat het een huidskleur is naar het evenbeeld van een gekleurde persoon, zoals tegenstanders beweren. Zelfs een eerdere uitspraak van een rechter in Amsterdam of het VN-advies aan onze overheid zegt niets over de kleur. En terecht. Het is namelijk het overblijfsel van een duizenden jaren oude zwartschminktraditie die over de hele wereld voorkomt. Een maskerade als belangrijk onderdeel van de traditie, met een rijke symbolische en cultuurhistorische waarde in het midwinterfeest dat het Sinterklaasfeest is. Het College heeft zich in die zin zeer eenzijdig laten voorlichten en had volgens ons nimmer tot die uitspraak mogen komen.

Wij kunnen hier nu een heel lang verhaal neerzetten om uit te leggen hoe misplaatst de gedachte is dat het zwart van Piet een negatieve stereotypering zou zijn. Maar wij denken dat het u kan helpen om zorgvuldig kennis te nemen van twee open brieven die wij onlangs hebben verzonden. Een aan het adres van de leden van de VN die kort geleden een advies aan onze overheid uit brachten en een aan de NTR waarin wij hen verzoeken om in het Sinterklaasjournaal niet langer zelf verzonnen figuren voor te laten komen die zeer schadelijk zijn voor onze mooie traditie. In deze brieven wordt onze visie duidelijker uitgelegd en er is in het document aan de VN ook belangrijke geschiedkundige informatie opgenomen die niet genegeerd mag worden. Kortom, de door ons benoemde feiten worden er met bronvermeldingen duidelijk in uitgelegd. Hopelijk vergroot dit ook uw kennis wat meer rond wat er allemaal echt speelt rond Zwarte Piet en waarom hij volgens ons en meer dan 90% van de Nederlandse bevolking geen vermeende racistische stereotypering is. Als onderwijsinstelling behoort u immers onderwezen te zijn en het kan u wellicht goed helpen om ook een goed overwogen besluit te nemen indien u niet weet hoe om te gaan met Zwarte Piet op uw school. Dit alles is belangrijk om de traditie op goede wijze over te dragen aan toekomstige generaties. En dat is waar wij voor staan.

Uiteraard staan wij evengoed ook stil bij het feit dat er mensen in de maatschappij zijn die zich gekwetst voelen door Zwarte Piet. Ook wij sluiten daar de ogen niet voor. Daarom zijn wij ook in dialoog met hen om van elkaar te leren met begrip en respect voor elkaars meningen. Niet alleen met partijen apart, maar ook zitten wij regelmatig aan de ronde tafel bij minister Lodewijk Asscher om hier over te praten. Het mag echter niet zo zijn dat gevoel dat wordt opgeroepen door foutieve gedachten en interpretaties een prachtige volkscultuur om zeep helpt doordat o.a. scholen daar zomaar in mee gaan. Daar ligt juist een taak voor educatie. En als het gaat om gekwetsten door pesterijen, zoals die helaas ook voorkomen, is dat een taak voor de opvoeders, waaronder dus ook de scholen. Laten we echter niet de fout maken om dit af te wimpelen op de figuur Zwarte Piet omdat hij nu als wapen wordt gebruikt door mensen die dat stukje kennis missen. Vergeet hierbij niet dat Zwarte Piet op dit moment eigenlijk alleen nog maar tot symbool is gemaakt van een dieper

liggend probleem. En dat is een strijd rond racisme en discriminatie. Vergeet niet dat als Zwarte Piet volledig verdwijnt, deze strijd niet ophoudt. Vergeet niet dat tegenstanders van Zwarte Piet uitdrukkelijk hebben aangegeven dat een aanpassing van Zwarte Piet met bijvoorbeeld roetvegen of andere kleuren voor hen niet voldoende is. Pas als hij volledig van het toneel verdwijnt, is het voor hen voldoende. En daarom verzoeken wij u zeer wel verwogen na te denken of u wel mee wilt werken aan het vernietigen van een prachtige mooie en lieve sprookjesfiguur met een zeer rijke cultuurhistorische waarde. Wij hopen van harte, mede namens het grootste deel van de Nederlandse bevolking, dat u inziet dat er niets mis is met Zwarte Piet.

Verder is het ook voor de ouders van de kinderen op uw school oneerlijk als hun kinderen net als de ouders in Den Haag en regio Rivierland ongevraagd met de aanpassingen geconfronteerd zouden worden. Daardoor zouden zij dan geen enkele keuze hebben in de dan opgelegde beslissing. Wij denken dat dit in dat geval terecht boosheid oproept bij de ouders. Wij lezen over de andere plaatsen zelfs dat men oproepen doet tot boycots en het organiseren van acties en protesten. Zij willen zelfs hun kinderen thuis houden. En ook het idee om alle kinderen zwart geschminkt naar school te sturen hoorden wij voorbij komen. Maar denkt u er alstublieft ook over na hoe verwarrend het voor de kinderen zelf allemaal zal zijn? En waarom? Niet om gegronde redenen in ieder geval! De discussie verdwijnt er immers niet mee en de protesten gaan door. Waarom? Omdat aanpassing alleen niet voldoende is, zoals wij zojuist al schreven. Ik verwijs hierbij ook graag nog een keer naar onze brief die wij aan de NTR hebben geschreven waarin wij dit ook meer uitleggen. De veel geroepen opmerking dat het kinderen allemaal niets zou uitmaken, is ook te kort door de bocht. Daarbij is het meer dan een kinderfeest, maar een familiefeest dat vrijwel iedereen viert van jongs af aan tot op hoge leeftijd. Ook zonder kinderen erbij.

Omdat ouders hun kinderen natuurlijk ook niet zomaar thuis kunnen houden, hebben wij voor hen preventief conceptbrieven opgesteld die zij aan de directie van hun school en het betreffende schoolbestuur kunnen zenden als bezwaar voor het geval scholen toch Zwarte Piet willen aanpassen. Deze brief kunnen zij ook via onze facebookpagina's en website bij ons opvragen (zie ook in de bijlage). Dit om te voorkomen dat hun kinderen met aanpassingen worden geconfronteerd, mochten sommige scholen daar onverhoopt toch voor kiezen. Vooral op basis van principiële gronden, zoals dat ook bij een geloofsovertuiging het geval is, zullen die scholen voor die kinderen tijdens de Sinterklaasviering en/of uitzending van het Sinterklaasjournaal andere bezigheden moeten vinden, opdat zij daar niet mee worden geconfronteerd. Het is in deze namelijk ook zeer waarschijnlijk dat de NTR de ingezette veranderingen wel zal doorzetten buiten de wil om van de overgrote meerderheid van het Nederlandse volk. Deze ouders willen zelf bepalen hoe zij het Sinterklaasfeest vieren en wat ze hun kinderen hierbij meegeven. Thuis doen zij dat dan ook anders dan op school, wat erg verwarrend wordt.

Wij hopen echter, voor alle kinderen en hun ouders op uw scholen, op uw wijsheid waarbij u niets zelf gaat aanpassen aan de lieve Zwarte Piet. En dat u deze mooie mythische figuur in tact houdt conform de traditie, zodat deze op een natuurlijke wijze zal worden overgedragen aan volgende generaties zonder verzonnen en opgedrongen aanpassingen, maar, zoals dat al eeuwen gaat, via een natuurlijke evolutie. Kortom, hij kan best veranderen en zal dat ook doen, zoals hij dat ook altijd al deed. Het is opvallend dat veel van de bekritiseerde punten allang veranderd zijn maar nog steeds als argument worden aangedragen. Wij zien echter het zwarte niet snel veranderen. Maar dan nog, als dat gebeurt, zal het een geleidelijke keuze van het volk moeten zijn om ook geaccepteerd te worden. En geen opgedragen verzinsel van wie dan ook.

Mocht u er toch toe willen besluiten, dan verzoeken wij u heel vriendelijk dit alleen te doen na eerst alle ouders, directeuren en leerkrachten om hun mening te hebben gevraagd. Want eerlijk is eerlijk. Het staat iedereen immers vrij het feest te vieren zoals hij of zij wil. Als iedereen het wil, hoeft u zich ook geen zorgen te maken. Maar gezien de verhoudingen in de maatschappij waarbij de mensen overwegend en volledig terecht niets racistisch zien in Zwarte Piet, zal die verhouding zich op uw

scholen vast ook zo verhouden. Dan is het geen vrije keuze meer. Het is nooit goed als verandering in een traditie verplicht wordt opgelegd en afgedwongen. Niet vanuit de NTR, de overheid, intochtcomité, VN, gemeente of wie dan ook. Dat betekent ook niet vanuit de gedachten en besluiten van een schoolbestuur. En vergeet ook alstublieft niet dat hoe erg Zwarte Piet in de openbaarheid ook onder vuur ligt en hoezeer er ook geforceerde veranderingen zichtbaar zullen zijn, dat mensen thuis en bij besloten feesten gewoon vast zullen houden aan de traditionele Zwarte Piet. De verwachting die sommigen hebben dat hij binnen een aantal jaren wel zal veranderen door dit ondanks alle protesten gewoon door te zetten, zijn dus mensen die zich niet hebben verdiept in de geschiedenis van de traditie en de figuur Zwarte Piet en zich ernstig vergissen in de wil van het Nederlandse volk. Zo heeft Zwarte Piet vaker onder vuur gelegen en is hij er altijd ook weer veel sterker uit gekomen. Maar verwarrend voor kinderen is dat wel. Hopelijk werkt u daar dan ook niet aan mee op basis van de verkeerde gronden.

Zie tot slot ook op onze website een kaart waarop u kunt zien hoe in Nederland de intochten worden gevierd met alleen de traditionele Zwarte Pieten. Dan ziet u ook dat alle aanpassingen waarmee de NTR begon, geen stand houden en feitelijk worden genegeerd. Slechts in enkele grotere gemeenten zet men een aanpassing door, wat zij al eerder aankondigden. Het krijgt echter geen gehoor in de rest van het land.

Wij wensen u veel wijsheid voor een weloverwogen beslissing rond dit thema en hopen dat ons schrijven hiertoe bijdraagt.

Met vriendelijke groet,

Stichting Sint en Pietengilde